

Informatiebijeenkomst Landelijk Gebied Wierden

7 juli 2026

WELKOM WIERDEN

Agenda

- Welkom en aanleiding;
- (voor)verkenning Wierdens Plan Landelijk Gebied;
- Projecten;
- Landelijk beleid;
- Pauze;
- In gesprek: mogelijkheden voor een toekomstbestendig landelijk gebied.

WELKOM WIERDEN

Aanleiding

- Veel opgaven spelen in het landelijk gebied;
- Wens voor gemeentelijk plan voor het landelijk gebied in Toekomstvisie en Omgevingsvisie;
- CATB Wierden als koploperproject vanuit Provinciaal programma landelijk gebied (PPLG).

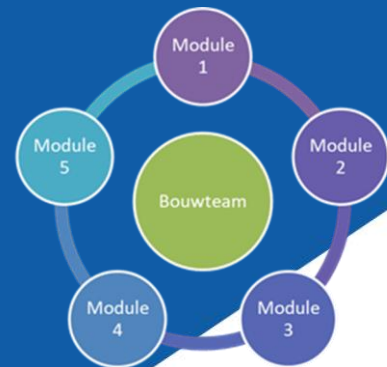

WELKOM WIERDEN

2024- 2025: Voorverkenning koploperproject PPLG CATB Wierden

- Inventariseren van data, uitdagingen en opgaven;
- Verschillende perspectieven (ecologisch, ruimtelijk (grond) en bedrijfs- en gebiedseconomisch);
- Verschillende keukentafelgesprekken;
- Mogelijke scenario's in beeld gebracht;
- 'Bouwteam' of 'mini-DLG';
- Afronding en presentatie voorjaar/ zomer 2025.

WELKOM WIERDEN

Denken vanuit gebiedsontwikkeling

1. Een toekomstbeeld geeft richting;
2. Zonder sluitende businesscase geen gewenste transformatie;
3. Financiële brandstof maakt het mogelijk;
4. Een uitvoeringsstrategie voor het bereiken van het eindbeeld;
5. Uitvoeringsorganisatie en governance.

Businesscase voor een drietal categorie melkveebedrijven opgesteld. Betreft gestandaardiseerde financiële vertaling van het verdienvermogen.

WELKOM WIERDEN

Businesscase per soort bedrijf

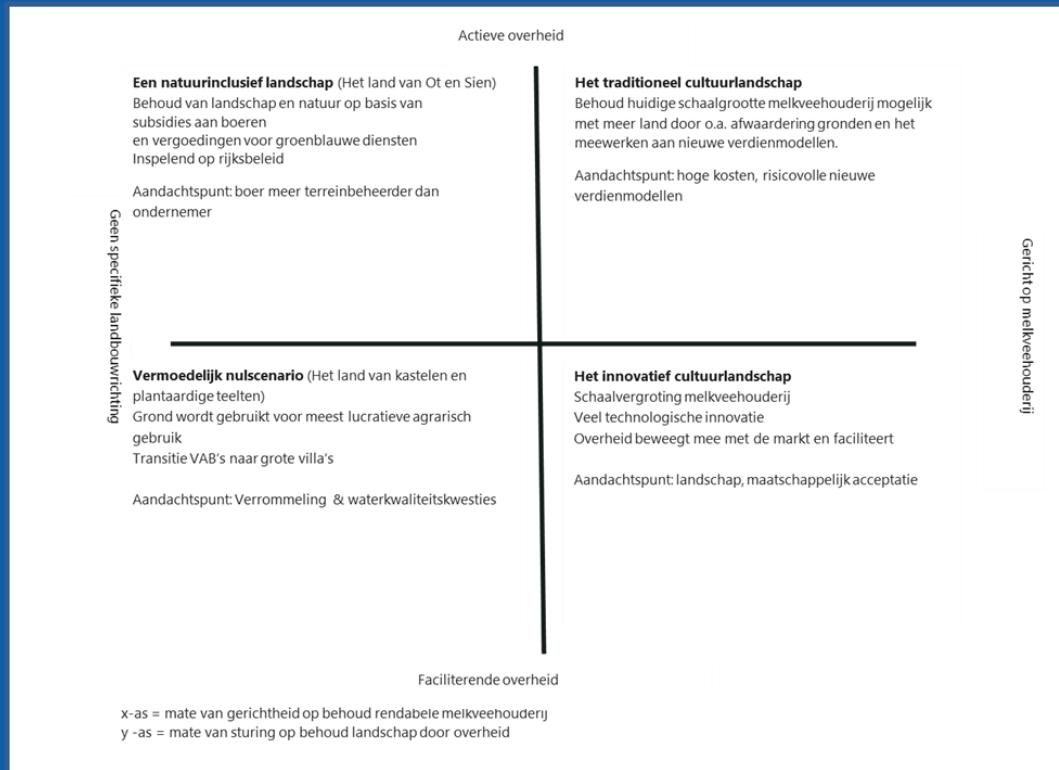
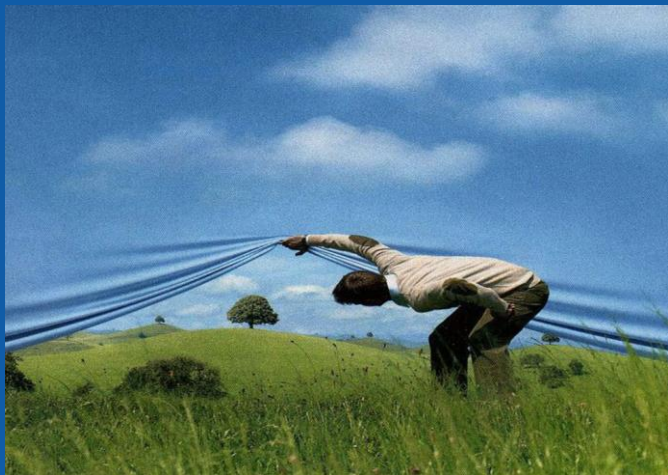
- Met de geïnventariseerde data en financiële berekeningen kan per type agrarisch bedrijf een businesscase in kaart worden gebracht;
- Wanneer bijvoorbeeld beleid wijzigt dan is direct zichtbaar hoe dit doorwerkt in de businesscase per bedrijf;
- Wierdense bedrijven bij elkaar vormen businesscase voor het gebied.

2025		
Brutowinstbijdrage akkerbouw		
	stk/ha	DB/eenh
Ruwvoer gras blijvend	18 €	1.245
Ruwvoer gras tijdelijk	16 €	1.364
Natuurland	0 €	309
Ruwvoer Mais	5 €	2.502
GBC (grasland natuurschap)	6 €	-
Bruto marge akkerbouw	45 €	56.737
Brutowinstbijdrage Melkvee		
	koeien	DB/eenh
Verkoop melk Gangbaar	73 €	2.392
Bruto marge melkvee	73 €	143.909
Algemene kosten		
	EHP	DB/eenh
Energie	110 €	(8.030)
Afvoer mest	25 €	(30.300)
Loonwerk grasland	741 €	(29.640)
Loonwerk maisland	937 €	(4.685)
Diesel	145 €	(6.525)
Onderhoud		(34.742)
Loon eigenaar		-
Loon personeel		-
Zakelijke lasten en verzekering		(18.438)
Diverse kosten		(12.319)
Totaal algemene kosten		(144.679)
EBITDA		€ 101.093
Afschrijvingen		€ (21.292)
EBIT		€ 79.802
Financiering		
Financieringslasten opstallen	€ 250.000	€ 17.500
Financieringslasten techniek	€ 75.000	€ 3.750
Financieringslasten (rente grond)	€ 400.000	€ 25.000
Pacht 25% areaal (50/50 regulier & gelibereerd)	€ 1.000	€ 18.900
Totaal Financiering		€ 65.150
EBT		€ 14.652
Belasting over resultaat na financiering	37%	€ 5.417
Prive (loon eigenaar)		€ 30.000
Resultaat /vrije kasstroom		€ -20.765

WELKOM WIERDEN

Ontwikkelingsrichtingen

Via model inzicht in de financiële consequenties voor het hele gebied.

WELKOM WIERDEN

Vervolg: Verkenning en uitvoering Wierdens plan

Gericht op:

1. Verfijnen model en opstellen voorkeursscenario;
2. Verdienmodel landbouw in samenhang met water, energie, landschap, natuur, wonen etc;
3. Uitvoeringsstrategie, organisatie en begroting;
4. Organiseren en opzetten meerjarig uitvoeringsprogramma.

Opgaven waar we samen aan werken

Voedselproductie
Duurzaam voedsel voor iedereen

Economisch perspectief landbouw
Toekomst voor agrarische gezinsbedrijven

Natuur & biodiversiteit
Meer soorten, variatie en ruimte voor natuur

Landschap & leefomgeving
Een mooi, leefbaar buitengebied

Waterkwaliteit & drinkwater
Schoon water, nu en in de toekomst

Bodem & klimaat
Gezonde bodem, klimaatrobuust gebied

De basis: bestaande instrumenten

Overheidsinstrumenten

- ANLB
- GLB Eco-regeling
- Subsidies
- Groenblauwe Diensten

Marktinstrumenten

- PlanetProof
- Beter Voor
- EU biologisch keurmerk
- Ecosysteemmarkt

Deze instrumenten vormen samen de basis

Ze bieden een vergoeding voor inkomensverlies (minder productie) en extra beheer.

HET WIERDENS PLAN

Samen bouwen aan een buitengebied waarin voedselproductie, landschap en een goed verdienenmodel hand in hand gaan

Agrarische gezinsbedrijven beheren het grootste deel van het landschap. Samen lossen we opgaven op én bouwen we aan een goed verdienenmodel.

Dit vormt samen het gebiedsbod

Grip op grond

Gezamenlijke grondbank en visie op vrijgekomen grond

Toekomstbestendig grondgebruik

Ruimte voor blijvend agrarisch gebruik

Sturen op feiten en inzicht
Data als basis voor keuzes

Veerkrachtig verdienenmodel:
met keuzevrijheid voor de boer

Basiskomen uit de markt

&

Extra inkomen door maatschappelijke diensten

Langdurige afspraken:
Zekerheid voor boeren en gebied

- Zekerheid om te investeren.
- Duurzaam natuur-, water- en landschapsbeheer.
- Generatiebestendig ondernemerschap.
- Samenwerking in een uitvoeringsorganisatie.

20 - 30 Jaar

Basis verdienenmodellen

Huidige productie en markt vormen de basis van het boerenbedrijf.

Voedselproductie

Zoals melk, groenten, aardappels. Dit draagt bij aan de economie, voedselvoorziening en het behoud van ons landschap.

Marktconcepten

Verdiene via onderscheidende productie en ketenafspraken met bijdragen aan duurzaamheid.

Aanvullende diensten en activiteiten

Draagt bij aan de lokale economie en sociale cohesie door inkomsten uit recreatie en landschapsbeheer.

Verbrede verdienenmodellen

Duurzame drinkwaterwinning

10% van het drinkwater van Overijssel komt uit Wierden

Financiële beloning voor filterende werking van de bodem en blauwe diensten zoals blijvend grasland, duurzaam bodembeheer en meer organische mest. Voor:

- toekomstbestendige drinkwatervoorziening,
- schoner water.

Energie en klimaat

- Koolstofopslag (bodem en plant),
- Verlaging emissies broeikasgassen,
- Mestvergistig,
- Kringlopen sluiten gemeentebreed.

Groenblauwe dooradering

Van 7,88% groenblauwe dooradering naar 10%

Financiële beloning voor het beheer en aanleg van landschapselementen.

- meer biodiversiteit,
- klimaatbestendig landschap,
- aantrekkelijk en natuurlijk agrarisch cultuurlandschap.

Een initiatief van:

Gemeente Wierden en boerencoöperatie CATB Wierden werken samen met partners aan nieuwe verdienenmodellen en toekomstperspectief voor het buitengebied van de gemeente.

WELKOM WIERDEN

Projecten

- Bodem
 - Bermmaaisel – Agricycling;
 - Mest en mestvergisting;
- Grond
 - Beschikbaarheid van grond, grondbureau;
 - Grondgebruik;
- Water
 - Proeftuin drinkwaterwinning;
 - Pilot waterbeschikbaarheid Enterbroek;
- Natuur en landschap
 - Natuurbeheer in Twents Reggedal;
 - Pilot Rood voor Groen – fondsvorming.

Landelijk beleid

WELKOM WIERDEN

Kamerbrief 'Weer ruimte voor boer, natuur en bouw: maatregelpakket voor landbouw, natuur en stikstof

5 hoofdlijnen:

1. Emissiereductie in de landbouw, industrie en mobiliteit;
2. Samen met de boer, keten en regio vooruit;
3. Inzet in en rond kwetsbare natuur- en waterwingebieden;
4. Aan de slag met natuurherstel;
5. Ruimte voor vergunningverlening.

WELKOM WIERDEN

Kamerbrief 'Weer ruimte voor boer, natuur en bouw: maatregelpakket voor landbouw, natuur en stikstof

Hoofdpijn 1. Emissiereductie in landbouw, industrie en mobiliteit

- De stikstofuitstoot wordt structureel en geborgd verlaagd: 42-46% (NH3) in de landbouw, 50% (NOX) in de mobiliteit, en 50% (NH3) in de industrie in 2035 ten opzichte van 2019;
- Bedrijfsspecifieke emissienormen;
- Regeling gericht op vrijwillige bedrijfsbeëindiging;
- Extensivering door de invoering van een grondgebondenheidsnorm van 2,6 GVE/ha met onder andere ruimte voor samenwerkingsovereenkomsten met akkerbouwers
- Koppeling tussen stikstof, natuur, water en andere opgaven.

WELKOM WIERDEN

Kamerbrief 'Weer ruimte voor boer, natuur en bouw: maatregelpakket voor landbouw, natuur en stikstof

Hoofdpijn 2. Samen met boer, keten en regio vooruit.

- Kabinet biedt ondersteuning gericht op verschillende ontwikkelingsrichtingen;
- Impuls voor een sociaal en economisch sterk platteland;
- Ketenpartijen en consumenten moeten ook een bijdrage leveren;
- Vraag naar biologisch vergroten;
- Rijksoverheid wil goede voorbeeld geven.

WELKOM WIERDEN

Kamerbrief 'Weer ruimte voor boer, natuur en bouw: maatregelpakket voor landbouw, natuur en stikstof

Hoofdpijn 3. Inzet in en rond kwetsbare natuur- en watergebieden

Zones rond Natura 2000-gebieden, waarmee de natuur kans krijgt te herstellen.

Voor het Wierdense Veld geldt een zone van 500 meter.

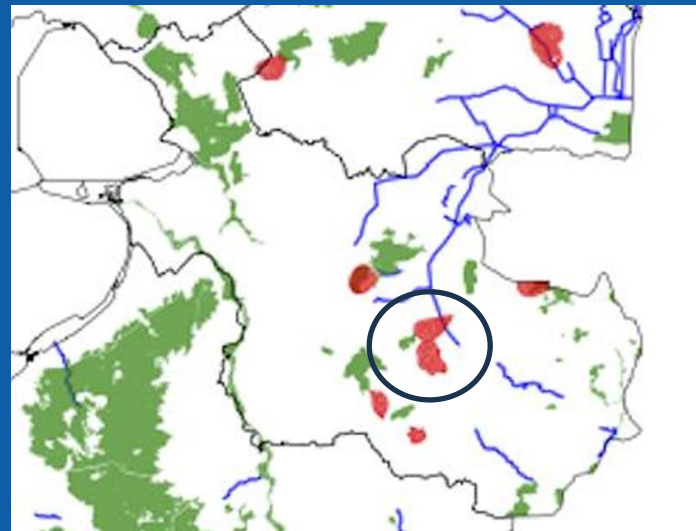
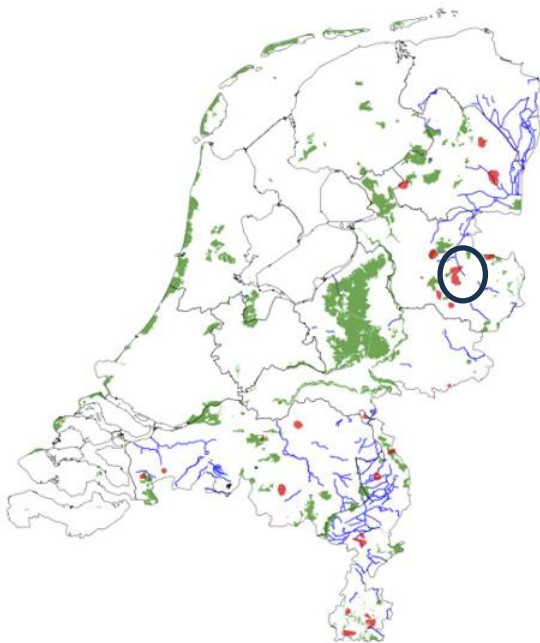
- ☐ Landbouw moet bewegen naar een volwaardige extensieve vorm;
- ☐ Dit moet leiden tot een aanvullende emissiereductie van landelijk gemiddeld 20%;
- ☐ Een gebied kan tot uiterlijk 1 januari 2028 een eigen aanpak tot stand brengen om de drukfactoren op het nabijgelegen Natura 2000-gebied substantieel weg te nemen en toe te werken naar een goede staat van instandhouding.

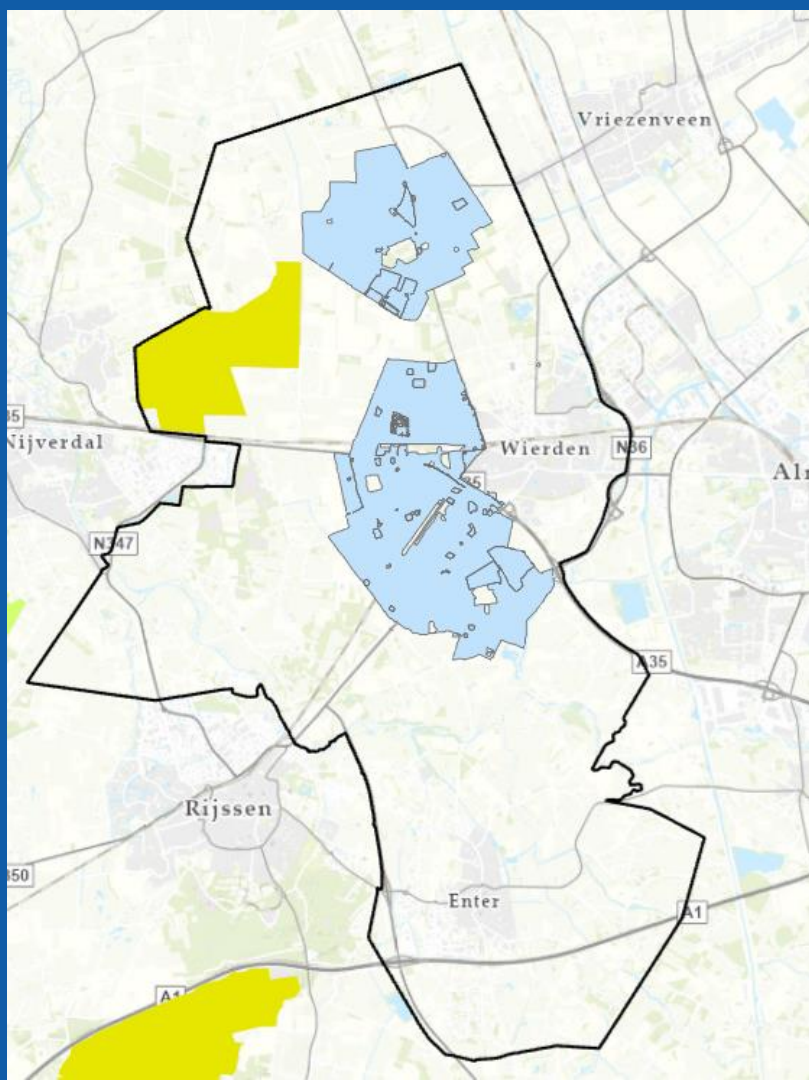
In kwetsbare watergebieden (zoals grondwaterbeschermingsgebieden in de gemeente Wierden) ligt in belangrijke mate voor de landbouw een opgave waterkwaliteit op orde te brengen.

WELKOM WIERDEN

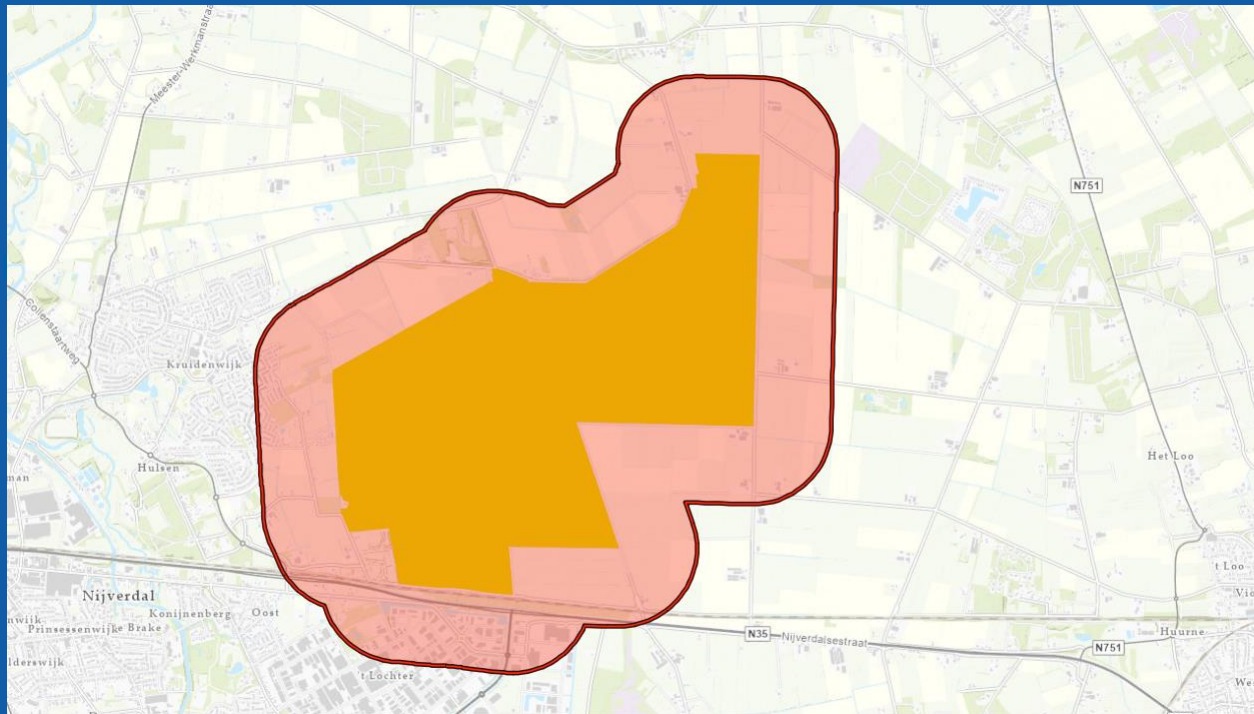
Bijlage 3: Kaartbeeld kwetsbare natuur- en watergebieden

WELKOM WIERDEN

WELKOM WIERDEN

Kamerbrief 'Weer ruimte voor boer, natuur en bouw: maatregelpakket voor landbouw, natuur en stikstof

Hoofdlijn 4. Aan de slag met natuurherstel

- Investeren in natuurmaatregelen, waar het grootste gedeelte voor natuurbeheer;
- Afronding van bestaande afspraken over uitbreiding Natuurnetwerk Nederland (NNN);
- Nieuwe langjarige bestuurlijke afspraken over inrichting en invulling van het natuurbeleid in Nederland.

.

WELKOM WIERDEN

Kamerbrief 'Weer ruimte voor boer, natuur en bouw: maatregelpakket voor landbouw, natuur en stikstof

Hoofdpijn 5. Ruimte voor vergunningverlening

- Voor op gang brengen van vergunningverlening zijn borging en onafhankelijke toetsing van belang;
- Invoeren rekenkundige ondergrens;
- Spoedwet vervangen Kritische Depositiewaarde;
- Een geschikte oplossing voor PAS-melders.

WELKOM WIERDEN

Kamerbrief 'Weer ruimte voor boer, natuur en bouw: maatregelpakket voor landbouw, natuur en stikstof

die

- Er moet nog veel worden uitgewerkt;
- Kunnen wij in Wierden onder onze eigen voorwaarden invulling geven aan de ambities van het kabinet?

In gesprek

WELKOM WIERDEN

Stellingen landbouw en economie

Helemaal mee eens	Enigszins mee eens	Geen mening, neutraal, Maakt niet uit	Enigszins mee oneens	Helemaal mee oneens
-------------------	--------------------	---------------------------------------	----------------------	---------------------

1. Het vakmanschap van boeren is onmisbaar voor een duurzame en veilige voedselvoorziening;
2. In de ontwikkeling van het landelijk gebied van Wierden moeten agrarische gezinsbedrijven voorrang krijgen;
3. Boeren moeten een reële beloning krijgen voor groene en blauwe diensten;
4. De gemeente moet zich actief inzetten voor versterking en verbreding van het verdienmodel van de agrarische gezinsbedrijven, waardoor zij perspectief houden en kunnen (blijven) bijdragen aan maatschappelijke opgaven (bijvoorbeeld voor nieuwe functies op het erf).

WELKOM WIERDEN

Stellingen leefbaarheid

Helemaal mee eens	Enigszins mee eens	Geen mening, neutraal, Maakt niet uit	Enigszins mee oneens	Helemaal mee oneens
-------------------	--------------------	---------------------------------------	----------------------	---------------------

1. Boerenbedrijven leveren een belangrijke bijdrage aan de leefomgeving en identiteit van het buitengebied;
2. Landgebruik mag niet ten koste gaan van gezonde woon- en leefomgeving;
3. Woningbouw is alleen toegaan wanneer dit bijdraagt aan versterking van de sociale structuur en leefbaarheid.

WELKOM WIERDEN

Stellingen natuur, landschap en milieukwaliteit

Helemaal mee eens	Enigszins mee eens	Geen mening, neutraal, Maakt niet uit	Enigszins mee oneens	Helemaal mee oneens
-------------------	--------------------	---------------------------------------	----------------------	---------------------

1. Het buitengebied moet herkenbaar, kleinschalig, natuurlijk en aantrekkelijk blijven;
2. Bestaande oude structuren moeten zoveel mogelijk worden gehandhaafd en kansen voor herstel van verbindingen moeten worden benut;
3. Biodiversiteit is het waard om in te blijven investeren;
4. Lobby voor vervanging van kunstmest door dierlijke mest is belangrijk;
5. Stimuleer grondgebruik dat bijdraagt aan een goed bodemleven

WELKOM WIERDEN

Stellingen water

Helemaal mee eens	Enigszins mee eens	Geen mening, neutraal, Maakt niet uit	Enigszins mee oneens	Helemaal mee oneens
-------------------	--------------------	---------------------------------------	----------------------	---------------------

1. Het behoud van een goede drinkwaterwinning in Wierden mag niet ten koste gaan van het verdienmodel van de agrariërs;
2. In het landelijk gebied moeten wij water langer en meer vasthouden voor droge perioden.